

Nr 1955

av herr Stadling m. fl.

med anledning av propositionen 1975:25 angående riktlinjer för älgvården.

Departementschefen uttalar i propositionen 1975:25 att tiden nu är mogen att införa samordnad älgjakt i hela landet. Departementschefen grundar sitt ställningstagande på resultaten från försök med samordnad älgjakt i Kronobergs, Västmanlands och Norrbottens län. Dessa erfarenheter har givit belägg för licensjaktens fördelar jämfört med den allmänna jakten.

Trots dessa konstateranden föreslår departementschefen att jakträttsinnehavare, som inte själva disponerar mark som är tillräckligt stor för att uthålligt producera en vuxen älg per år och som inte kan eller vill samarbeta med jägarna på närliggande marker, skall erhålla tillstånd att årligen fälla vuxen älg och kalv.

Motsvarande förslag återfanns i den departementspromemoria om riktlinjer för den framtida älgvården som i juli 1974 utsändes på remiss. Förslaget mottogs synnerligen kritiskt av det absoluta flertalet remissinstanser. Alla de tunga remissinstanserna har avstyrkt förslaget i denna del av promemorian. I yttrandena anfördes bl. a. att en sådan ordning kan komma att försvåra överenskomelser mellan jakträttsinnehavare om samarbete i frågor om älgjakt och leda till att en del redan existerande licensområden bryts sönder.

Målsättningen för den framtida älgvården bör – såsom departementschefen anför – vara att med beaktande av andra näringars samt trafiksäkerhetens intressen hålla älgstammen vid en lämplig kvalitativ och kvantitativ nivå. För att nå detta mål krävs i många fall samordning av älgvården över fastighetsgränserna. Jaktområdena bör helst vara av sådan storlek, att för området lämpliga avskjutningsnormer kan tillämpas. I varje fall innebär förslaget om generell licensgivning, avseende ett vuxet djur och en eller flera kalvar i tilldelning på fastigheter vilka inte anslutits till ett jaktområde och själva är för små för att utgöra eget licensområde, ett allvarligt avsteg från huvudprincipen att all beskattning av vuxna djur skall ske under kontrollerade former.

De som inte vill samarbeta med sina jaktgrannar bör inte genom sitt handlande få tillfälle att spolia upphyggnaden av en livskraftig och värdefull älgstam, vare sig regionalt eller lokalt, genom en oreglerad avskjutning.

Jaktområden som är för små för att erhålla en årlig tilldelning av en vuxen älg får däremot icke utan starka skäl förvägras anslutning till ett större jaktområde.

Den allmänna jakten, som den nu bedrivs, redovisar en högre avskjutning per arealenhet än licensjakten inom motsvarande områden. När den allmänna jakten upphör och vi får ökade möjligheter till planmässig skötsel av älgstammen, bör det genom ökad älgtillgång finnas goda förutsättningar att sänka arealgränserna för tilldelning av vuxen älg. En sådan ändring av arealunderlaget för älgtilldelning utgör i övrigt ett värdefullt instrument för att uppnå de förändringar av älgstammens numerär som bedöms önskvärda.

Vi förordar att samma system tillämpas som i försökslänen.

I propositionen tas frågan om jakttidens längd upp till diskussion. Licensjakt har tillämpats i Sverige sedan slutet av 1930-talet. På drygt 70 % av landets älgjaksareal genomförs jakten i dag enligt licensjaktsystemet.

Den för licensjakt fastställda tiden utgör normalt 30 dagar. För södra och mellersta Sverige uttages denna tid i en följd från jakttidens början. I norra Sverige, där för övrigt på grund av svagare älgtillgång hela den möjliga licenstiden i allmänhet inte anvisas av länsstyrelserna, kan jakttiden vara uppdelad på två perioder, en före och en efter brunsten, vilken i dessa områden beräknas pågå från den 25 september till mitten av oktober. Länsstyrelserna äger att med beaktande av de lokala förhållandena besluta om ändring av jakttidens längd eller besluta om jaktfria helger på marker i tätorternas närhet. Några länsstyrelser beslutar vidare om generellt älgjaktförbud i länet under vissa lördagar och söndagar under licensperioden.

I propositionen föreslår departementschefen att jakttiden begränsas till sammanlagt högst 20 dagar. Som motivering anføres att den långa jakttiden skulle minska allmänhetens möjligheter att utnyttja allemansrätten under jaksäsongen.

Såvitt hittills är känt har ingen icke-jägare kommit till skada genom händelser som direkt kunnat förknippas med jakten på älg. Jaktutövningen och fritidsverksamheten har väl kunnat samsas om markutnyttjandet.

För att beskattningen av älgstammen skall kunna göras på ett riktigt sätt bör jakttiden vara så lång, att själva jakten kan genomföras utan tidspress. I de fall licensen endast omfattar ett fåtal djur bör jakten dock kunna slutföras inom en kortare tidsperiod. När antalet djur på licensen ökar, föreligger behov av flera jakt dagar. För att tillgodose kravet på en urvalsinriktad avskjutning utan onödig tidspress bör länsstyrelserna kunna medge förlängning av jakttiden för jaktområdena, med hänsynstagande till de lokala omständigheterna.

I propositionen förordar departementschefen även att till varje länsstyrelse bör knytas en länsälgnämnd, som skall vara ett rådgivande organ åt länsstyrelsen i älgvårdsfrågor.

Departementschefen föreslår vidare att föredraganden i jaktvårdsfrågor vid länsstyrelsen, vilken som regel är någon tjänsteman vid naturvårdsenheten, bör fungera som sekreterare i länsälgnämnden.

Genom beslut av 1938 och 1951 års riksdagar har åt Svenska jägare-

förbundet uppdragits att svara för ledningen av viltvård och jakt i riket. För att fullfölja detta uppdrag har förbundet anställt länsjaktvårdskonsulenter och länsjaktvårdare, som stationerats inom de olika länen.

Dessa tjänstemän har att biträda myndigheter, organisationer och enskilda jägare i alla frågor, som rör viltvård och jakt inom länen. Genom sitt arbete och sin dagliga kontakt med såväl myndigheter som enskilda personer äger de bättre kännedom än någon annan om de jaktliga förhållandena i länen. Redan nu – och även i förslaget om den samordnade jakten – tjänstgör dessa tjänstemän som föredragande vid länsjaktvårdsföreningarnas behandling av alla licensärenden.

Länsjaktvårdskonsulenterna och länsjaktvårdarna kommer att i stor utsträckning delta i de gemensamma överläggningar som skall anordnas med jägarna inom älgvårdsdistrikten. Jaktvårdstjänstemännen har vidare att i sin ordinarie verksamhet noga följa utvecklingen av trafikolyckor med motorfordon och älg samt av älgskador på skog och jordbruksgröda.

De anställda vid länsstyrelsernas naturvårdsenhet saknar oftast jaktlig sakkunskap. Det är därför väsentligt att någon av jaktvårdstjänstemännen deltar i nämndens arbete, dels för att förmedla information från jägarna till länsälgnämnden, dels för att biträda länsälgnämnden med de uppgifter som behövs för nämndens arbete och beslut.

Med hänvisning till vad som anförts föreslår vi

att riksdagen beslutar

1. att samordnad älgjakt med urvalsinriktad och produktionsanpassad beskattning införs i hela landet,
2. att all avskjutning av älg sker efter årlig ansökan till samt efter vederbörligt tillstånd av länsstyrelsen,
3. att jakttidens början fastställs av regeringen och att jakttidens längd skall utgöra 20 dagar men att länsstyrelsen skall äga rätt besluta om förlängd eller avkortad jakttid för jaktområden, med hänsynstagande till de lokala omständigheterna.

4. att mindre jaktområden icke utan starka skäl får vägras anslutning till ett större jaktområde,
5. att länets jaktvårdstjänsteman skall vara föredragande och sekreterare i länsälgnämnden.

Stockholm den 20 mars 1975

OTTO STADLING (s)

FILIP JOHANSSON (c)

i Holmgården

KERSTIN G. ANDERSSON (c)

i Hjärtum

SVEN-ERIK NORDIN (c)

RUNE ÅNGSTRÖM (fp)

PER-ERIK C. NISSER (m)

GÖRDIS HÖRNLUND (s)

HANS WACHTMEISTER (m)

i Johannishus

BERTIL JOHANSSON (c)

i Växjö

BERNT NILSSON (s)

i Kalmar

ERIC ENLUND (fp)

BRITT WIGENFELDT (c)

CARL-WILH. LOTHIGIUS (m)

LILLY BERGANDER (s)

